

АУЕР

SEDA

АГЕНЦИЯ ЗА УСТОЙЧИВО ЕНЕРГИЙНО РАЗВИТИЕ

Финансов механизъм „Търгуеми бели сертификати“

Йордан Йорданов,
Главен експерт в АУЕР

Цели и решения

Съществува широк спектър от цели, които могат да бъдат постигнати чрез създаване на схема за търговия с ЕС.

- ✦ Придобиване на разходно-ефективна енергийна ефективност като енергиен ресурс.
- ✦ Стимулиране развитието на индустрията на енергийни услуги.
- ✦ Подобряване на енергийната сигурност и надеждност.
- ✦ Подобряват резултатите в опазване на околната среда.

Основен принцип

Основният принцип във всички схеми на ЗЕС е че специфично задължение се налага на конкретен доставчик (обикновено енергийни търговци или дистрибутори, или вертикално интегрираните енергийни комунални услуги), за да спести определени количества енергия в обекти и/или сгради на крайните потребители на енергия.

Ако задължен доставчик на енергия не успее да извърши тези енергийни спестявания, той ще понесе финансови санкции.

Задължените лица извършват разходи за постигане на целите за енергийни спестявания по схемата за ЗЕС.

Схемите се различават по това как тези разходи се възстановяват.

Изпълнение на задълженията

В повечето действащи схеми, задължените страни избират определени действия за изпълнение на целта.

- Изпълнение на проекти за енергийна ефективност пряко или чрез дъщерни дружества.
- Закупуване сертификати, издадени от трети страни (двустранни сделки или спот пазара).
- Създаване на партньорства с изпълнители (инсталатори, търговци на дребно и т.н.).
- Преотстъпват изпълнението на проекти.

Търговия с ЕС

Търговията може да обхваща прехвърлянето на цели (задължения за спазване), на мерки от проекти (спестявания по проекти), или на сертифицирани икономии. Условно съществуват три вида на търговия в рамките на една система за задълженията на енергийния доставчик и белите сертификати.

- Хоризонтална търговия между задължените лица.
- Вертикална търговия, при която задължените лица да закупуват сертифицирани спестявания или проекти от трети страни.
- Времева търговия (Temporal banking), при която в случай на превишаване на целта, задълженият участник може да пренесе част от спестяванията си за следващия период.

Подход

- Схемата за БС може да стартира на основата на отделен акт при съществуващата нормативна база или с малки изменения и допълнения на законодателството.
- Схемата за БС може да се стартира с възлагане необходимите функции на съществуващи административни структури.
- Схемата за търговия с ЕС може да се приложи само върху определена група задължени лица или по отношение само на един вид енергия.
- Може да се използват досега оповестените санкции, което позволява на задължените лица да прилагат досегашните си инвестиционни планове и стратегии.

Стъпки в проектиране и прилагане на схема за търговия със задължения за енергийни спестявания

Необходимо е ясно определение на целите и механизмите за постигането им

- ⊕ Нормативно определяне на органа, налагащ и разпределящ задължения за ЕС и органи за администриране на схемата.
- ⊕ Определяне на вида/видовете горива и енергии ще бъдат обхванати от схемата.
- ⊕ Определяне на обектите и съоръженията, които ще бъдат обхванати от схемата.
- ⊕ Определяне на субектите с права да произвеждат допустими енергийни спестявания, и схемата за акредитацията им.

Органите за измерване, контрол и проверка /верифициране/ да се установят като независими.

Предварителни механизми

- ⊕ Определяне на мерките за енергийна ефективност, които ще бъдат одобрени за производство на допустими енергийни спестявания*.
- ⊕ Определяне измерителните единици и времевите мерки, начин на измерване, проверка и докладване за одобрение на енергийните спестявания, също и от други дейности, които допринасят за изпълнение целите на схемата.
- ⊕ Определяне дали ще има и какви ще бъдат стимулите към задължените лица, които надхвърлят определените задължения.
- ⊕ Формулиране на допустимите механизми, които ще осигурят постоянно финансиране за покриване на разходите, направени от задължените лица в предоставянето или закупуването на енергийни спестявания.

**Списъка на допустимите мерки обикновено се определя предварително от органа за администриране на схемата въз основа на съответните правни разпоредби.*

Условни добри предпоставки

- ❖ Съществува система за налагане спазването на задължения за ЕС, включително преглед на изпълнението на задължените лица срещу техните цели и администриране на всякакви санкции.
- ❖ Съществува действаща система за измерване, проверка и верифициране на действителните икономии на енергия, включително и проверката на резултатите от проекти за енергийна ефективност.
- ❖ Съществува система за акредитация и регистрация на лицата извършващи оценки на енергийни спестявания.
- ❖ Съществува система за регистрация на сертификати за енергийна ефективност и притежателите им.

Конкретни възможности днес

- ❖ На основата на малки промени в действащата нормативна база може да се определят администрацията и верифициращите органи.
- ❖ Да се състави списък на мерките, допустими за оценяване стойностите за пестене на енергия.

Предварителни допълнителни оценки

Връзки към други политики

- ◆ Допълва и/или се припокрива с други инструменти?
- ◆ Отчитане графициите на всички прилагани инструменти.
- ◆ Обхвата на схемата дали ще създаде предимства на отделна група доставчици на енергия /наруши конкуренцията/?

Допустими технологии

- ◆ Допустими ли са всички или само конкретни технологии?
- ◆ Дали схемата подкрепя иновации или съществуващи разпространени технологии.

Разходи

Задачи

- Необходимо е да се извърши цялостен анализ на финансовите тежести и разпределението им.
- Всяка страна и всеки етап на процеса да бъдат защитими от „финансово – ефективен анализ“.
- Да се извършат оценки на риска по всички действия.

- ❖ **Трябва да се предвиди /определи/нормативно , възможността за формиране разходите на цените по регулирани тарифи, като се вземат предвид и други променливи, като например инфлация, социално определени тарифи, преференциалните тарифи за възобновяема енергия и промени на разходите за дистрибуция и транспорт.**

Институционално изграждане

- ❖ Отговорни органи и процедури.
- ❖ Вероятни конфликти между процедурите?
- ❖ Принудителното изпълнение – процедури и размер.
- ❖ Правила за търговия.

Стартирането на търговията с „Бели сертификати“ е сложно решение.

Предпоставки, влияещи на финансирането

- ❖ Търговията може да увеличи съотношението на административните разходи на задълженията за енергоспестяване.
- ❖ Възможност на задължените лица да избягнат санкции и плащания. Санкциите, които могат да бъдат наложени са по-големи, от разходите за закупуване на бели сертификати от друго дружество.
- ❖ Възможно е едностранно прехвърляне на повишени разходи за енергия върху крайния потребител.
- ❖ Ниво на опита в администриране и данъчната политика.

Предпоставки у нас

- Регулиран енергиен пазар.
- Енергийните спестявания се реализират в ограничен кръг обекти.
- Услугите по ЕЕ засягат малка част от потребителите на енергия.
- Намалява производството на част от енергийния сектор.

Печалби и решение

Печеливши

- Задължените лица, доставчици на едро и дребно, администрация.
- Сектора на услугите: фирмите за услуги, банките, търговците с оборудване, търговците на материали и други.
- Единици собственици в дългосрочен план.
- Масовият краен потребител на енергия (при намаляваща цена на енергията).
- Държавния бюджет /увеличаване на ДС в сектора на услугите/.

Изпълнението на проекта трябва да обоснове решението за въвеждане на схемата за търговия с ЕС.

Време за въпроси и дискусия

Благодаря за вниманието!

<Йордан Йорданов>

<главен експерт в АУЕР>

**Агенция за устойчиво енергийно
развитие**

Телефон: +359 2 915 40 38

Имейл: Jordanov@seea.government.bg

Web: www.seea.government.bg